

СЕЛСКОСТОПАНСКА АКАДЕМИЯ ИНСТИТУТ ПО АГРАРНА ИКОНОМИКА - СОФИЯ

ВЛИЯНИЕ НА ПЪРВИ СТЪЛБ НА ОСП ВЪРХУ БЪЛГАРСКОТО ЗЕМЕДЕЛИЕ

доц. д-р Диляна Митова, гл. ас. д-р Емилия Соколова,
гл. ас. д-р Десислава Тотева, гл. ас. д-р Даниела Димитрова

Отдел "Икономика и управление на
земеделieto и хранителните вериги"

София, 12-13.09.2017 г.

Цел на изследването

Да се очертаят основните характерни особености на българското селско стопанство в условията на ОСП и по-конкретно ролята на директните плащания за развитието му.

ДП в ОСП 2007-2013 и 2014-2020

Цели - справедлив жизнен стандарт, подкрепа на доходите, борба с климатичните промени.

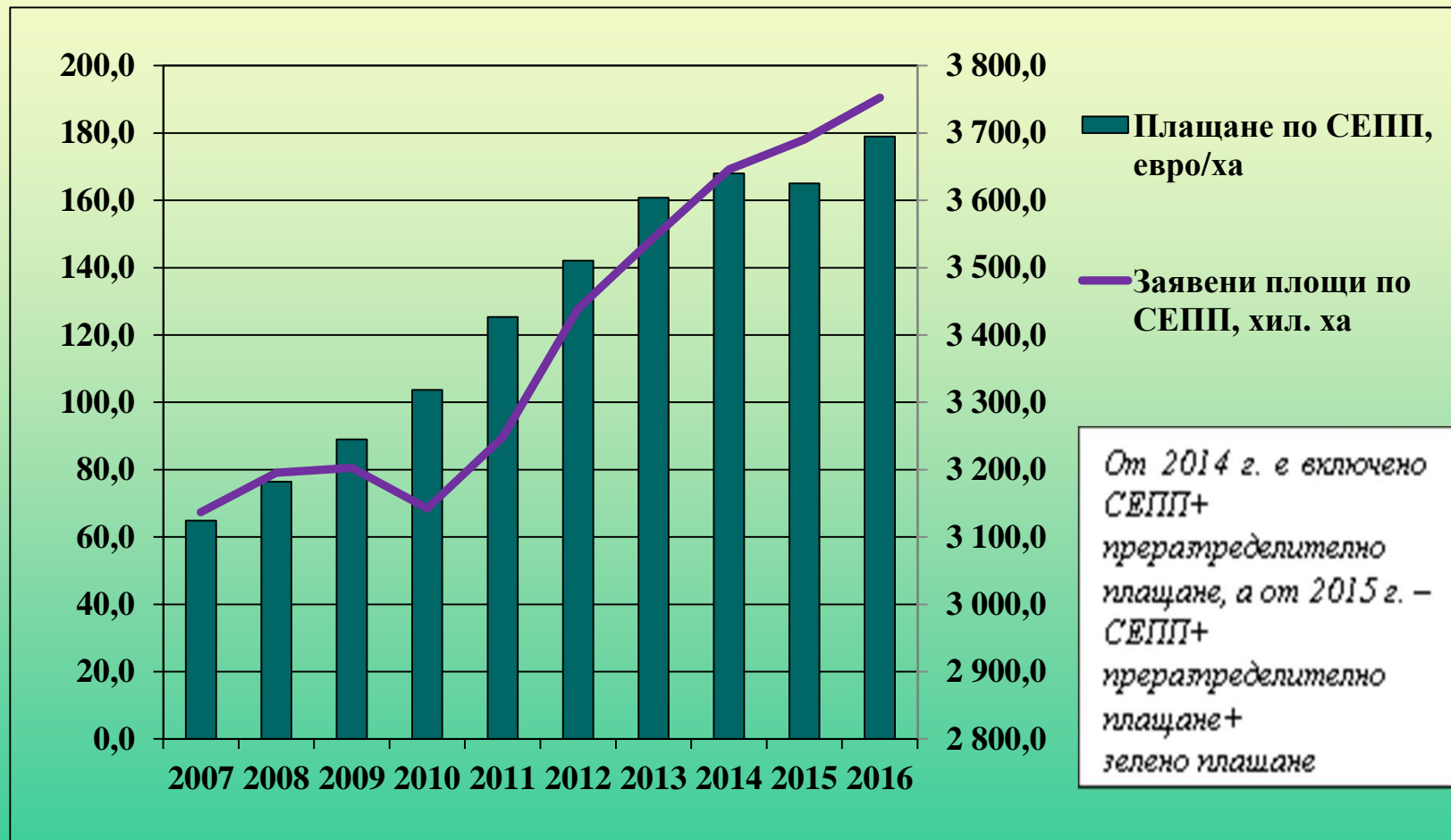
До 2013 г. основна част от бюджета за ДП е за необвързано с производството подпомагане.

2015 г. – Директните плащания в ЕС-28 са 74% от разходите по ОСП, като 93% от тях са необвързани с производството

Увеличена от 3,5% (ОСП 2013) до 15% обвързана подкрепа, въвеждане на механизми за правене на зелени политики, 30% от ДП са обвързани с мерки за позеленяване и въвеждане на екологично насочени площи

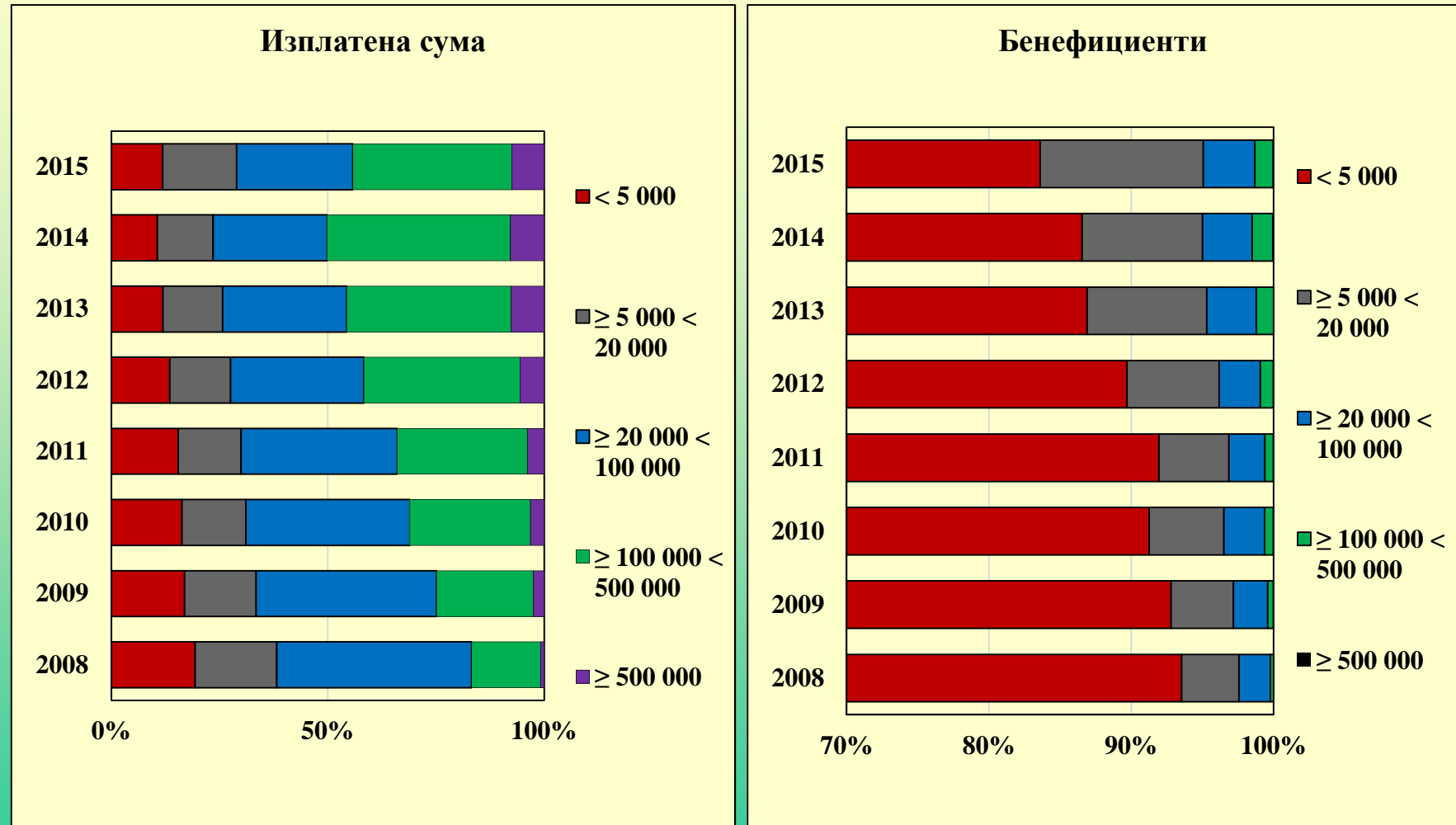
СЕПП е раздробена на още няколко допълнителни схеми, включващи схеми за преразпределително плащане, схема за малки стопанства, за млади земеделски стопани

Заявени площи по СЕПП и плащане на площ по СЕПП, 2007-2016

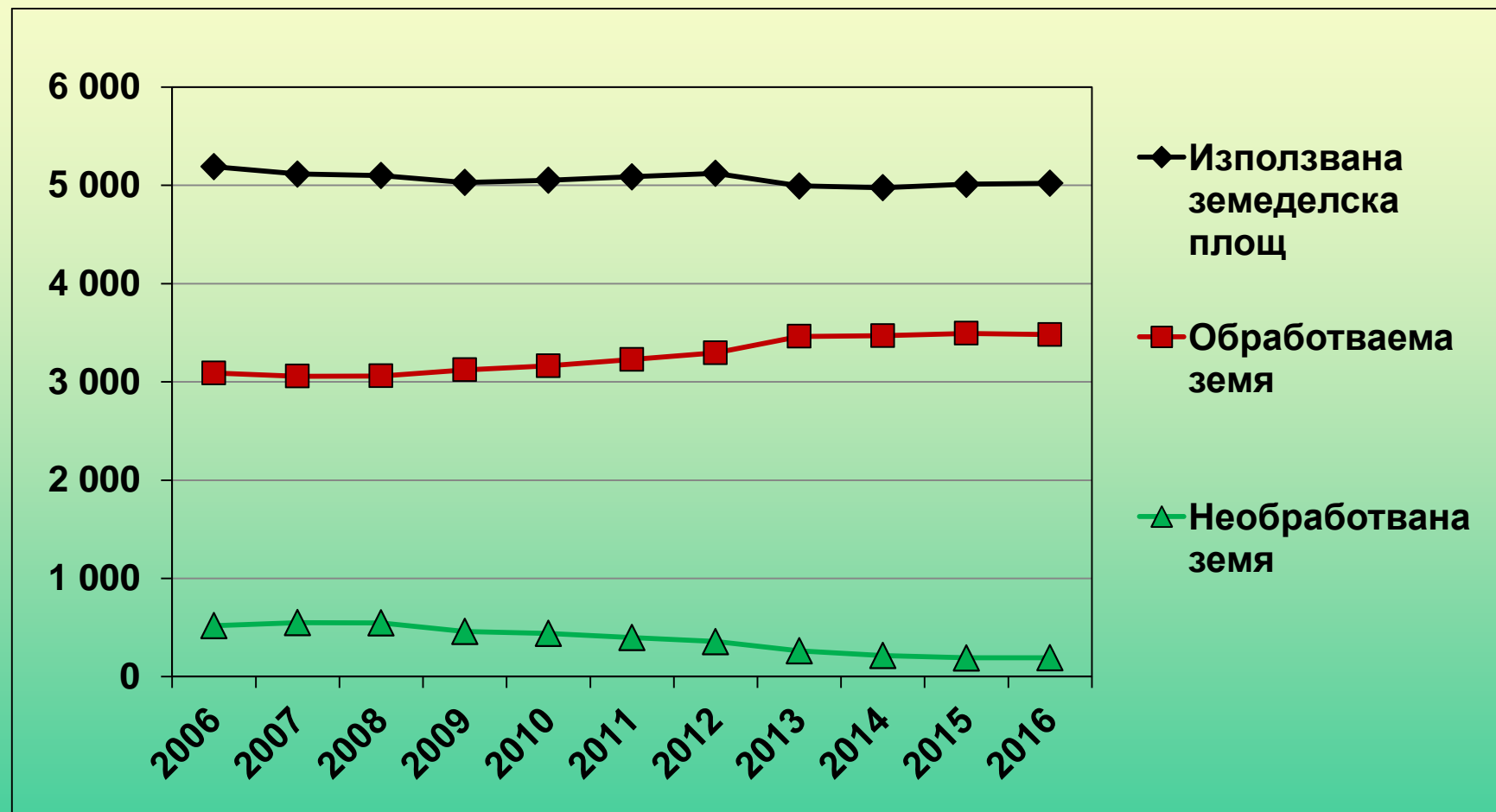
Източник: Разплащателна агенция.

Разпределение на изплатените суми и бенефициентите

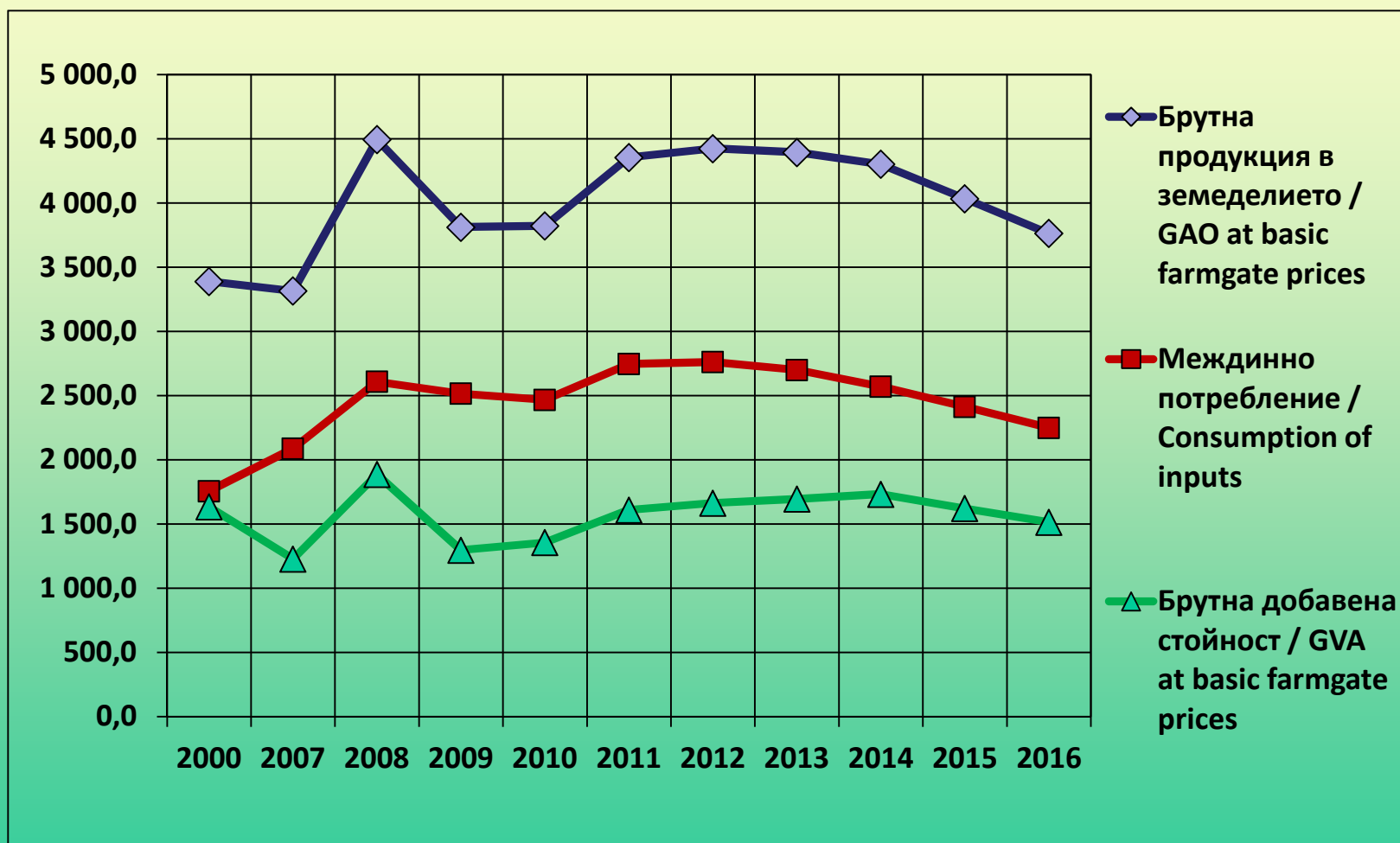
Източник: Евростат.

Динамика на земеделската земя, хил. ха

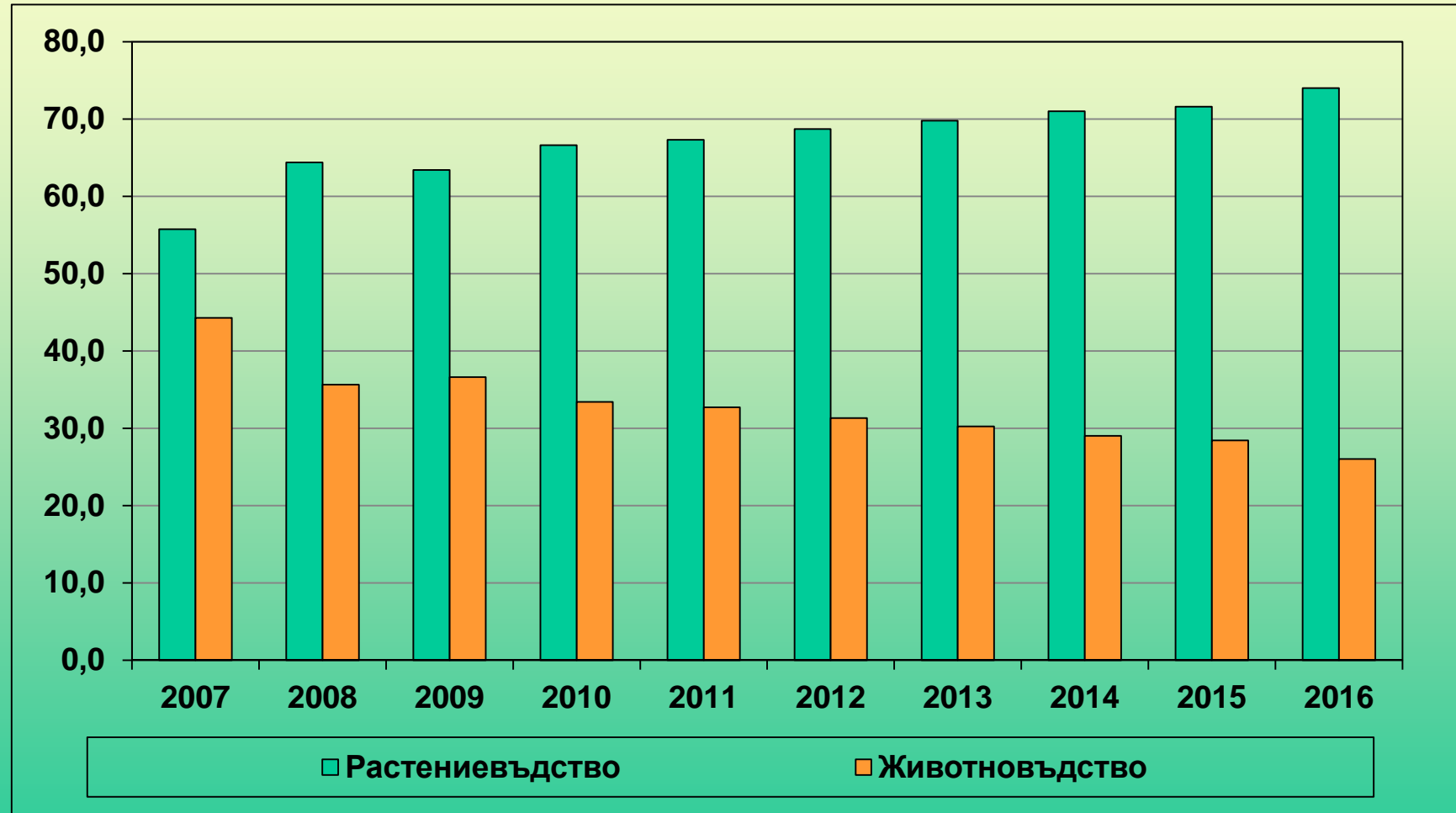
Източник: МЗХГ, Агростатистика.

Брутна продукция и БДС в земеделието, млн. евро

Източник: НСИ и Евростат.

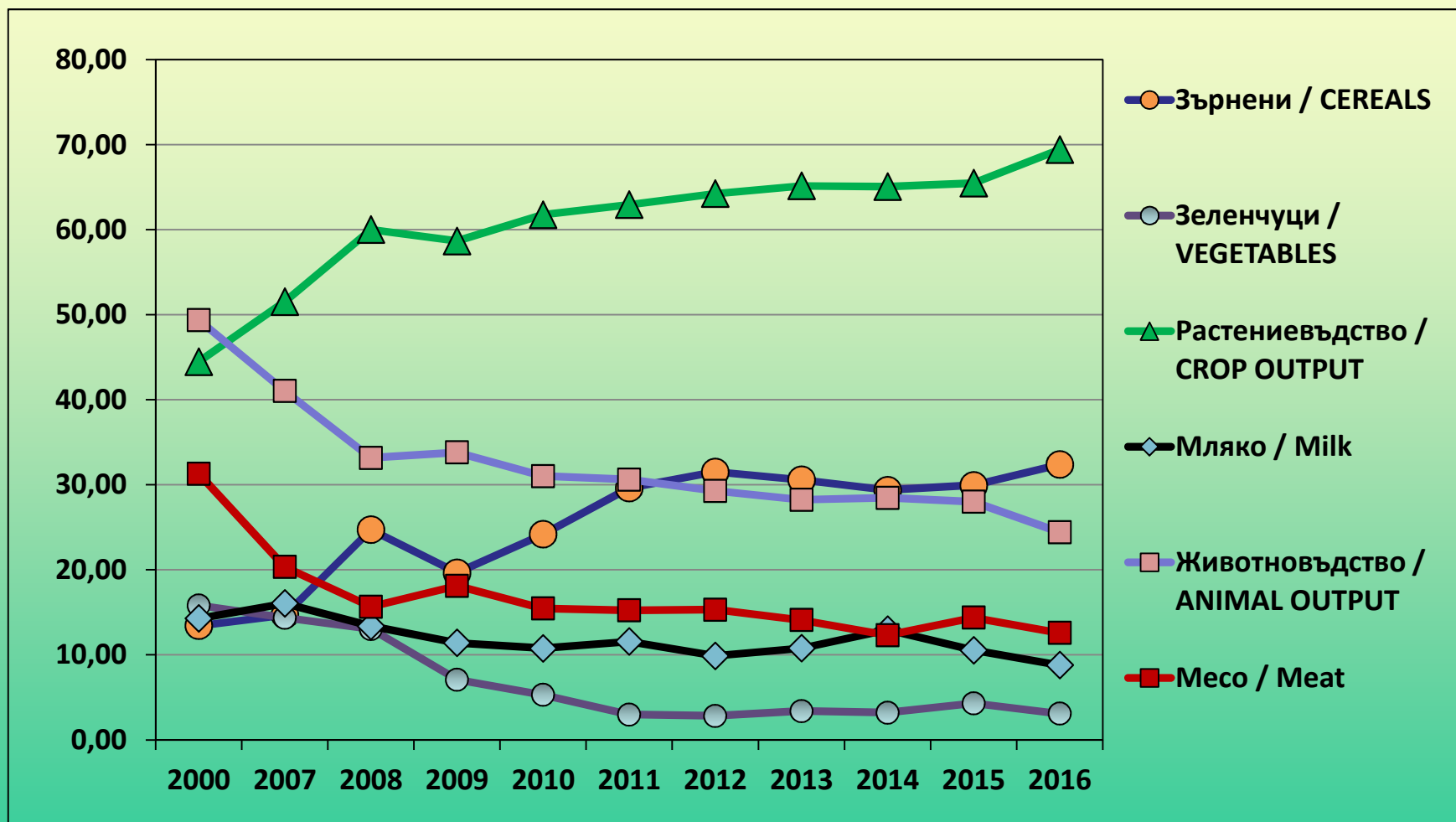
Обща продукция от растениевъдство и животновъдство, %

Източник: Евростат.

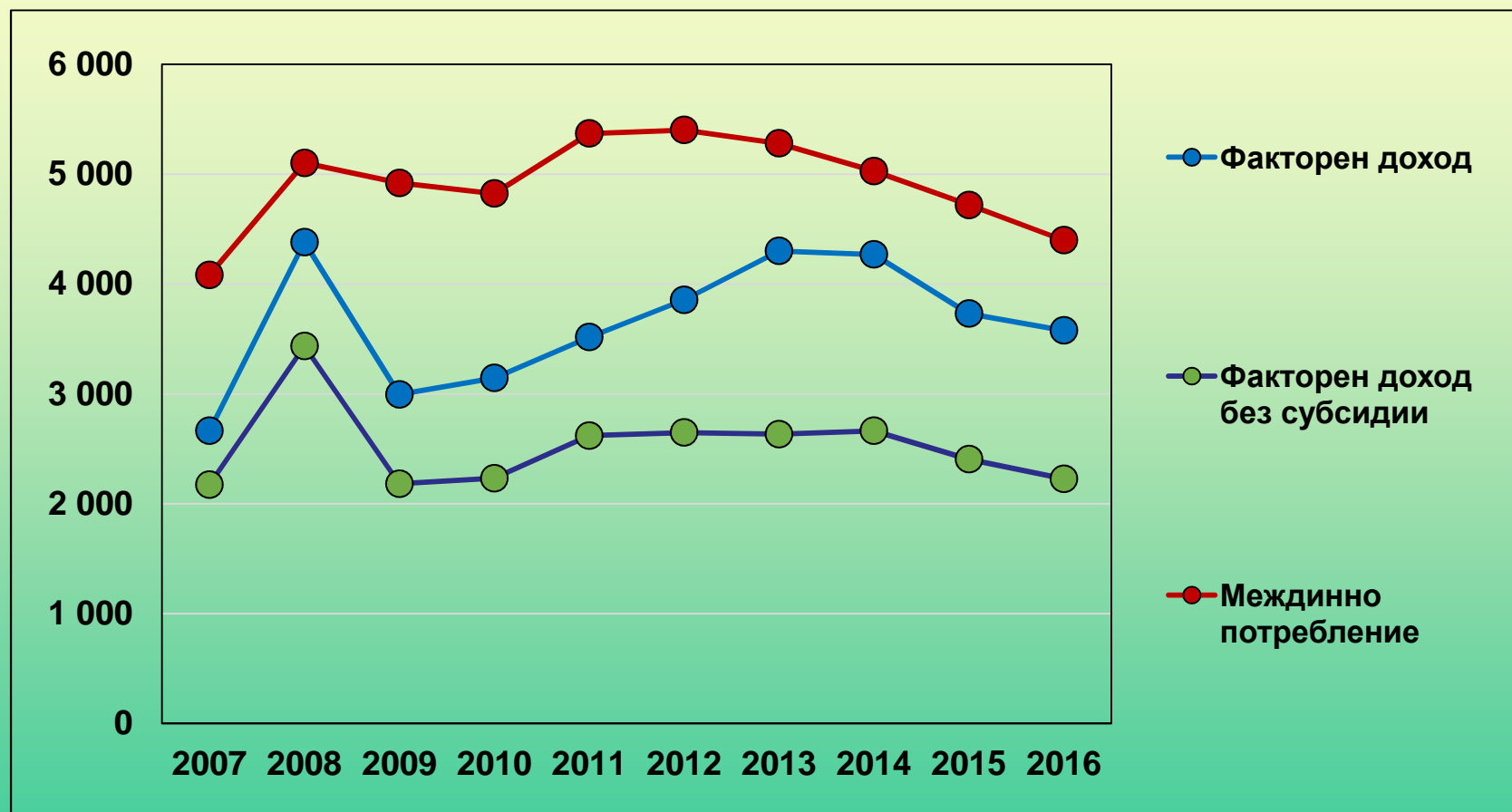

Съотношение на растениевъдството и животновъдството в БДС от земеделие, %

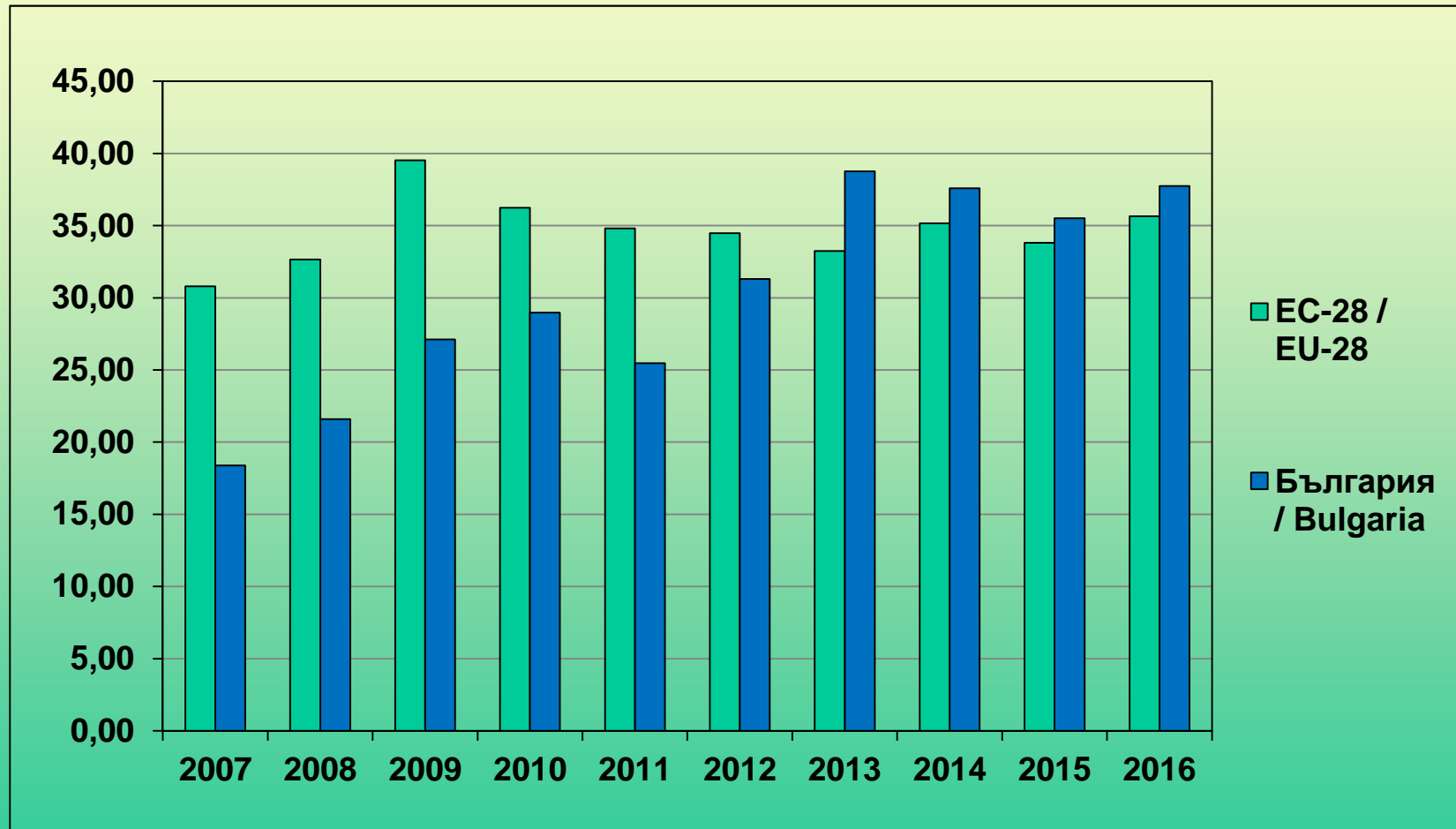
Източник: НСИ и Евростат.

Динамика на междинното потребление и факторния доход с и без субсидии, 2007-2016

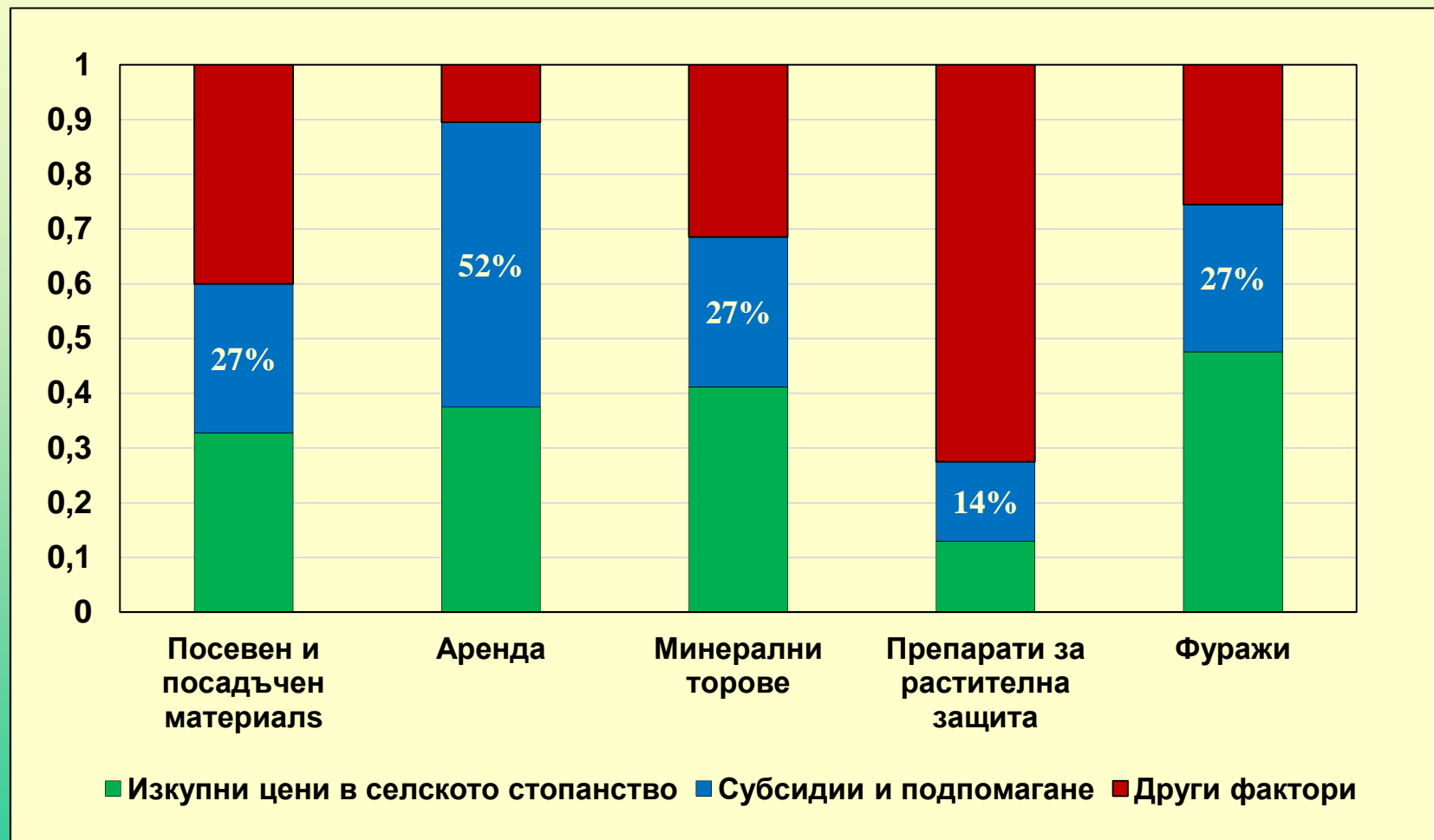
Източник: Eurostat и собствени изчисления.

Дял на субсидиите от ОСП във факторния доход в страните членки на ЕС и България, %

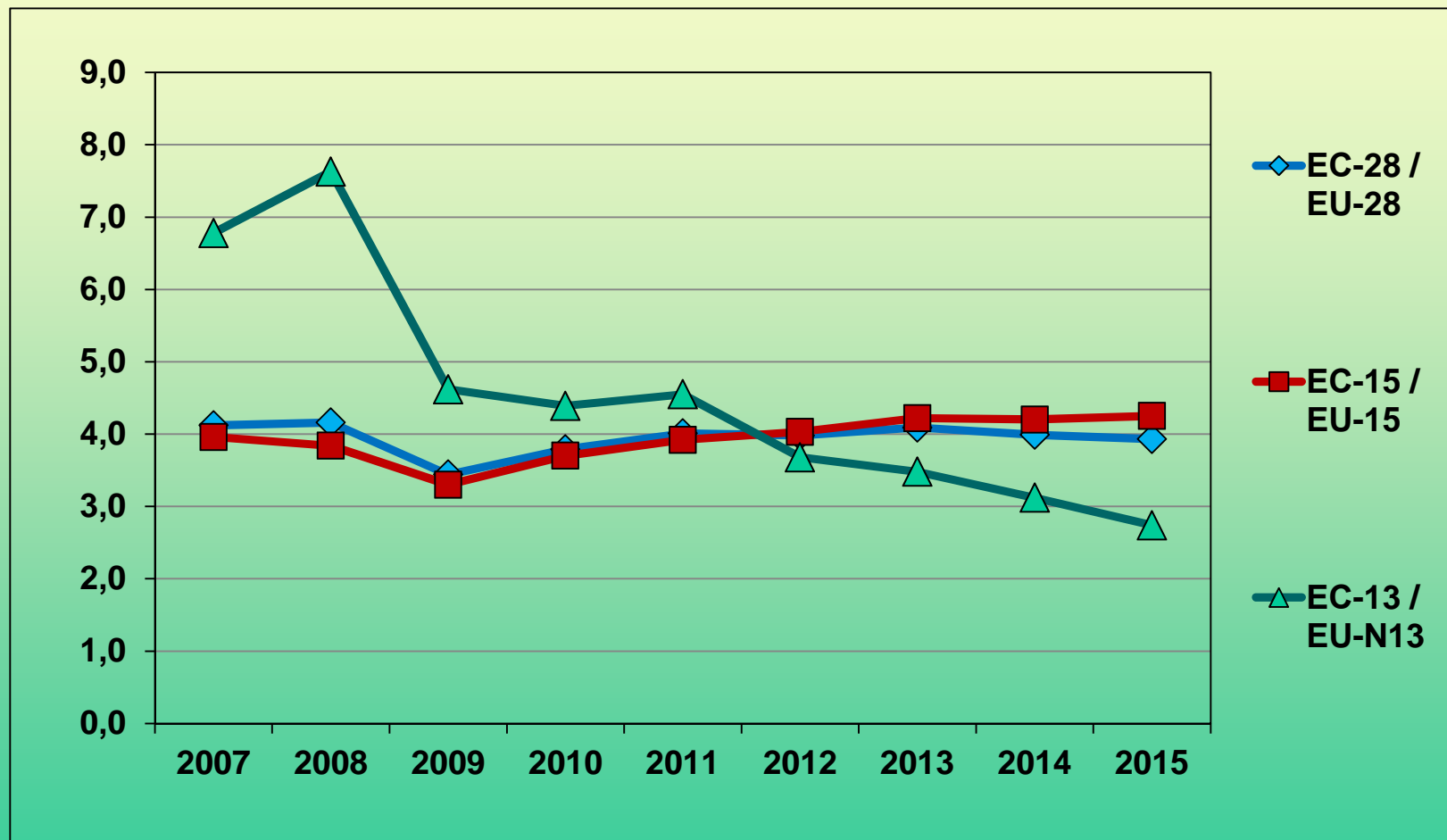
Източник: Eurostat, Economic Accounts for Agriculture, 2016.

Влияние на избрани фактори върху индекса на цените на производствените ресурси

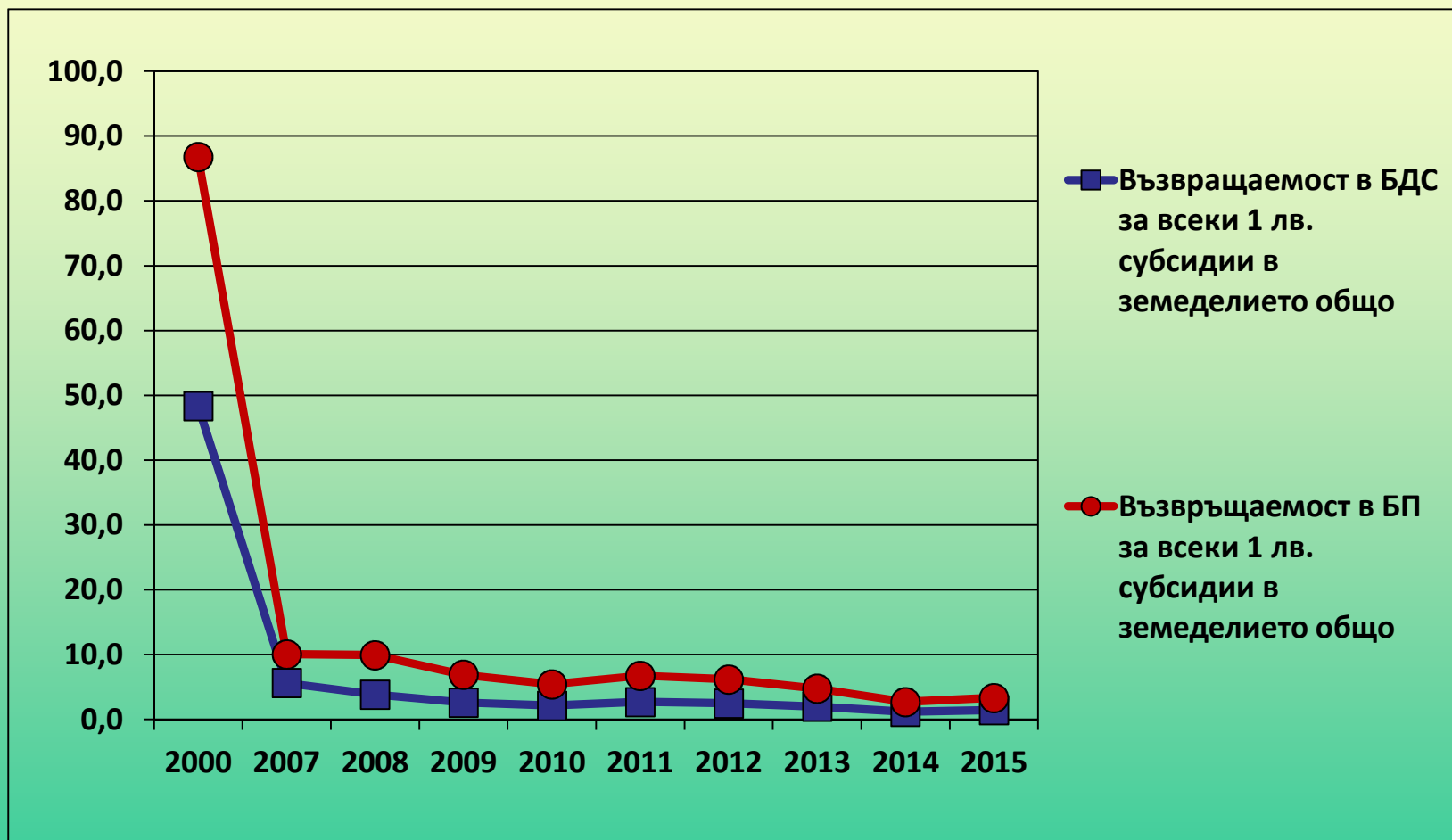
Източник: НСИ и собствени изчисления.

Съотношение между brutната добавена стойност от аграрния сектор и директните плащания, 2007-2015, евро

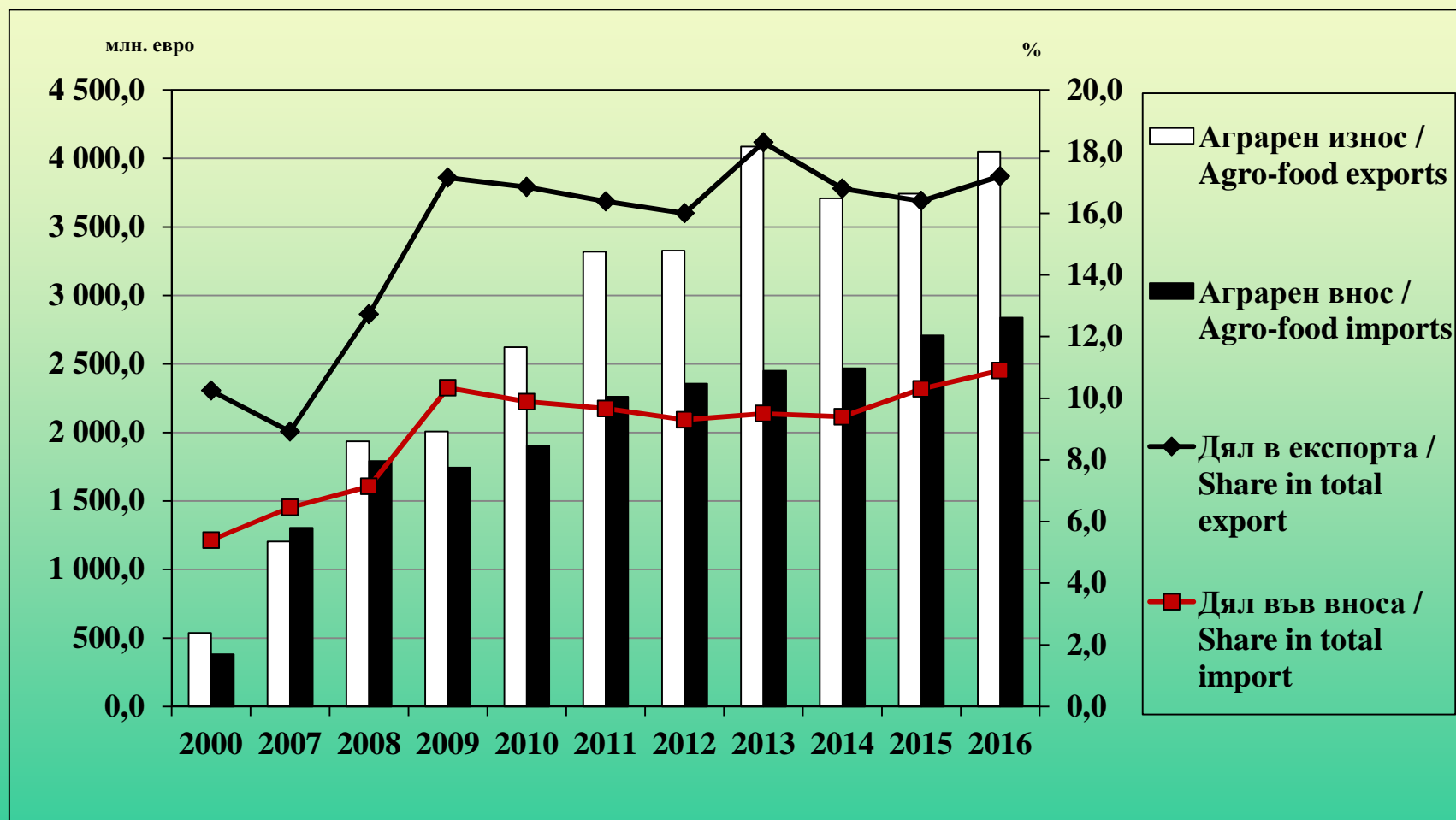
Източник: EC, DG Agriculture and Rural Development.

Възвращаемост в БДС и в БП в аграрния сектор в България

Източник: Собствени изчисления по данни на НСИ и Разплащателна агенция.

Външнотърговски оборот със селскостопански СТОКИ

Източник: НСИ и Евростат и изчисления.

Изводи:

- ДП ► Решенията на фермерите какво да се произвежда, промяна на стопанските структури, техния мащаб и размер.
- ДП ► Характерът на подпомагането по СЕПП на единица площ доведе до значително реструктуриране в рамките на отрасъла
- ДП ► Ефектът варира съществено по отделни подсектори - дисбаланси в развитието и производствената структура на аграрния отрасъл.
- ДП ► По-добро положение за зърнопроизводителите (субсидиите покриват около 20-30% от производствените разходи и минимизират евентуалните загуби при неблагоприятни обстоятелства – производствен, ценови и пазарен риск).
- Неравномерното разпределение ► сигнал, че средствата не са съобразени с нуждите и състоянието на отделните бенефициенти (12% от бенефициентите получават 83% от публичните средства).
- ДП ► Ефективен инструмент за подпомагане доходите на малките стопанства, намаляване на разликата между средния доход на земеделските стопани и на заетите в другите икономически сфери.
- ► Добавената стойност в сектора се запазва на ниски нива. Използваните до момента схеми за директно подпомагане не стимулират нарастването на производителността и инвестициите

БЛАГОДАРЯ ЗА ВНИМАНИЕТО!

